

บทความพิเศษน้อมเกล้าฯ รำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “สถิตในดวงใจตราบนิรันดร์องค์ราชันย์นักพัฒนามนุษย์”

พลบค่ำของวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ถือเป็นโหมงยามแห่งความวิปโยคโศกสลดแห่งศตวรรษ ในขณะที่ผู้คนส่วนใหญ่ยังคงดำเนินกิจกรรมกันตามปกติ แต่มีคนจำนวนไม่น้อยเริ่มรับรู้ถึงกระแสข่าวอันไม่เป็นมงคลและกำลังรอรับฟังข่าวที่เป็นทางการด้วยจิตใจที่กระสับกระส่ายเป็นอย่างยิ่ง ครั้นเมื่อเวลาประมาณ 19.00 น. มีการประกาศข่าวอย่างเป็นทางการว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเสด็จสวรรคตแล้ว ในวินาทีนั้นปวงชนชาวไทยตกอยู่ในภาวะตกตะลึง หลายคนแทบไม่เชื่อในสิ่งที่ได้รับฟัง บรรยายากแห่งความโศกเศร้า เรียบจนปกคลุมไปทั้งประเทศ กิจกรรมต่างๆ ดูเหมือนหยุดชะงัก คงมีแต่เสียงร่ำไห้ของน้ำตาทั่วทั้งแผ่นดิน

สำหรับแวดวงวิชาการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ ถือเป็นความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่เช่นเดียวกัน เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ถือเป็นบุคคลสำคัญของโลกในด้านการเป็นนักคิดและนักปฏิบัติด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากพระราชดำริและพระราชกรณียกิจนานัปการตลอด 70 ปีแห่งการครองราชย์ของพระองค์ท่าน ล้วนแล้วแต่มุ่งอุทิศให้กับการพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของปวงชนชาวไทย อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการพัฒนาให้กับอีกหลายประเทศ ประจักษ์พยานที่สำคัญ คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นบุคคลสำคัญพระองค์แรกของโลกที่ได้รับการทูลเกล้าถวายรางวัลเกียรติยศที่ชื่อว่า “รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์” (Human Development Lifetime Achievement Award) โดยโครงการพัฒนาแห่งองค์การสหประชาชาติ (United Nations Development Program) เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งรางวัลเกียรติยศนี้เป็นความคิดริเริ่มของสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ โดยมีเลขาธิการองค์การสหประชาชาติในขณะนั้น คือ นายโคฟี อันนัน (Kofi Annan) ได้ริเริ่มรางวัลเกียรติยศนี้ขึ้นเพื่อ มอบแก่บุคคลอันเป็นรางวัลประเภทความสำเร็จสูงสุดตลอดชีวิต (Life-long achievement) โดยทูลเกล้าถวายเป็นกรณีพิเศษแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นพระองค์แรก เมื่อครั้งที่พระองค์ทรงครองราชย์สมบัติครบ 60 ปี ในวันนี้ มีคำกล่าวถวายเป็นพระราชสดุดีปรากฏอยู่ในเอกสารขององค์การสหประชาชาติ ดังนี้

H.M. the King of Thailand: A Lifetime of Promoting Human Development

This first UNDP Human Development Lifetime Achievement Award is given to His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand for his extraordinary contribution to human development on the occasion of the sixtieth anniversary of his accession to the throne.

At his coronation, His Majesty the King uttered the Oath of Accession: “We shall reign with righteousness, for the benefits and happiness of the Siamese people”. Ever since, His Majesty has selflessly devoted his time and effort to the wellbeing and welfare of the Thai people.

During his 60 year reign, His Majesty the King of Thailand has tirelessly promoted rural development and helped improve the lives of poor people across Thailand. For His Majesty, the people come first, and he has relentlessly travelled across the entire country visiting communities even in the most remote areas, making him the most widely travelled king in Thai history.

With emphasis on small-scale agriculture, appropriate farming technologies, sustainable use of water resources, conservation, and flood and drought mitigation, His Majesty the King’s projects have brought benefits to millions of people in rural areas across Thailand, regardless of their citizen status, ethnicity or religion.

His Majesty’s achievements include successful integrated rural development projects in Northern Thailand that have helped to significantly reduce the production of opium harvests through crop substitution. This has greatly benefited ethnic groups living in the mountainous areas along the borders with Myanmar and Lao PDR, and brought improvements to their access to health care and education.

His Majesty has also given his Royal patronage and active support to a wide range of important social causes: promoting the health and wellbeing of children; supporting polio eradication campaigns; combating iodine deficiency and leprosy; improving access to formal and informal education; and providing scholarships to orphans. The list goes on.

His Majesty the King has made an invaluable contribution to human development through his development thinking.

His Majesty's philosophy of "Sufficiency Economy" provides a more balanced, holistic and sustainable development approach by stressing the principles of moderation, reasonableness and resilience to change with proper adherence to appropriate social values. This philosophy, which has been widely adopted in Thailand, emphasises the importance of responsible consumption, the diversification of household-level production as well as appropriate conduct at individual, community, business, and government levels. Through his philosophy and the vast knowledge accumulated from decades of implementing thousands of Royal development projects, His Majesty has made an invaluable contribution to the global development discourse and helps to further deepen the human development paradigm championed by UNDP.

For His Majesty, knowledge and innovation are essential for the advancement of human development. Through the creation of Centres for Development across the country, His Majesty has put great emphasis on applied research and experimentation that are relevant to the diverse socio-geographic conditions across Thailand's regions.

Over the years, His Majesty has displayed a deep and unwavering commitment to democracy, peace, justice, and national harmony. His Majesty's reign has provided a pillar of stability during this fast changing and tumultuous period of Thailand's history. As upholder of all religions, His Majesty gives equal attention to the protection of all forms of worships and to the interests of all religious communities in Thailand.

ที่มา: www.undp.org/content/dam/thailand/docs/King_leaflet_EN.pdf

นอกจากนี้ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้ตระหนักถึงคุณูปการอันยิ่งใหญ่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงได้ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แต่พระองค์ท่านถึง 2 ครั้งใน 2 ด้านสำคัญของคณะ ได้แก่ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) เมื่อปี พ.ศ. 2543 และปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (เทคโนโลยีการบริหาร) เมื่อปี พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้ จึงจะขอยกเอา “คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แต่พระองค์ท่านทั้ง 2 ครั้งใน 2 ด้านสำคัญของคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มาไว้ในที่นี้อีกครั้ง

ครั้งที่ 23 ปี 2543

คำประกาศราชสดุติเนลิมพระเกียรติคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในโอกาสที่ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การพัฒนทรัพยากรมนุษย์)

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาท

ด้วยสภาพสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามชิพธิจักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงพระเมตตาปวงพสกนิกรชาวไทยโดยถ้วนหน้า ทรงสนพระราชหฤทัยอย่างยิ่งในการพัฒนทรัพยากรมนุษย์ประชากรไทย ดังปรากฏให้เห็นได้ในพระราชกรณียกิจ พระราชดำริ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดแนวคิด สำนึกและแนวประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีของการพัฒนาคนและสังคมไทย สภาพสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์จึงเห็นสมควร ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การพัฒนทรัพยากรมนุษย์) แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณให้ปรากฏแผ่ไพศาลสืบไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชปณิธานอย่างแน่วแน่ในการพัฒนาความสามารถบุคลากรของประเทศชาติ ด้วยพระปรีชาสามารถและพระวิสัยทัศน์การพัฒนทรัพยากรมนุษย์ ปรากฏให้เห็นเด่นชัด ดังเช่นพระมหากรุณาธิคุณให้กำเนิดแนวคิดการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง สืบสานพระราชประสงค์การพัฒนา “กำลังคน” ที่มีคุณภาพให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสืบทอดยืดยาวนานมาเป็นเวลา 36 ปี นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอัน

เป็นคุณูปการในการสร้างเสริมความรู้ภูมิปัญญาแห่งศาสตร์ด้านการบริหารการพัฒนา มาจวบจนปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริในเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง พระราชกรณียกิจเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของพสกนิกรทุกหมู่เหล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ผู้ยากไร้คือโอกาสในชนบท ห่วงไกลให้ดีขึ้นในทุกด้านได้เป็นที่ประจักษ์ชัดตลอดมา พระคุณลักษณะและพระมหากรุณาธิคุณนี้ได้แผ่ปรากฏ เป็นต้นแบบแห่งแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งแสดงให้เห็นคุณค่าความสำคัญของโอกาสในการพัฒนา “ความสามารถของคน” และการสร้างเสริมความสามัคคี ความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันของผู้คนทุกหมู่เหล่า เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง ทรงชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาคน คือการทำให้คนมีคุณภาพ ซึ่งจะเกิดได้ก็ด้วยความคิดและการปฏิบัติ 2 อย่างพร้อมๆ กัน คือ *ประการแรก* การทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ และ *ประการที่สอง* การทำให้บ้านเมืองมีความเจริญก้าวหน้า มีสันติสุข

พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสที่พระราชทานอย่างต่อเนื่อง ล้วนให้สติและข้อคิดที่มุ่งผลสำเร็จของการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมุ่งเน้น การพัฒนาจรรยาบรรณของผู้คนในสังคมทุกภาคส่วน ในการมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ กอปรด้วยอุดมคติอันเป็นคุณ ความเข้มแข็ง เสียสละ ความคิดเห็นที่เป็นสัมมาทิฐิ และความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำตามเหตุผลหลักวิชาและความชอบธรรม เพื่อให้การปฏิบัติกิจการงานของประเทศสำเร็จตรงตามจุดหมาย บังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและแผ่นดิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้เผยแพร่ปรากฏอยู่ในแนวพระราชดำริ และทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินานัปการ ดังในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่บ่งชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิตที่อยู่ในสายกลาง มีความพอเหมาะพอดี การกระทำกิจใดๆ ด้วยความรู้ ความรอบคอบ กอปรด้วยความวิริยะคุณธรรมและความร่วมมือร่วมใจพระราชดำริเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร “ทฤษฎีใหม่” นับได้ว่า มีนัยสำคัญยิ่งต่อ การพัฒนาวิถีการยังชีพและการเรียนรู้ของ “เกษตรกรไทย” ในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ด้วยการเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรไทยให้สามารถเชื่อมโยงปัจจัยการพัฒนาตามลำดับขั้น จากการสร้างความพอเพียงเลี้ยงตัวเอง เชื่อมโยง

สู่การพัฒนาความสามารถในการรวมกลุ่มพัฒนาการผลิต การตลาด การจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบการผลิตที่ส่งผลให้เกษตรกรมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยลำดับ สามารถและพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นที่ประจักษ์ชัด และสั่งสมเป็นภูมิพลังอันสำคัญ ยังประโยชน์และแบบฉบับการพัฒนาแก้ปัญหาประชาและเหล่าพสกนิกรทั่วหล้า สถานสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในการประชุมครั้งที่ 8/2545 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2545 จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติคุณและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทยให้ปรากฏสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ครั้งที่ 30 ปี 2553

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในโอกาสที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

(เทคโนโลยีการบริหาร)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงงานด้านการพัฒนาประเทศทุกด้านมากกว่า 62 ปี ตลอดเวลาที่ทรงดำรงอยู่ในสิริราชสมบัติ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้วยพระปรีชาสามารถและพระราชวิริยอุตสาหะ ทรงมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศทุกด้าน นอกจากนั้นยังทรงให้ความสำคัญเรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศ พระราชกรณียกิจที่กล่าวมานี้ทรงปฏิบัติเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของพสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า ทรงเป็นต้นแบบของแนวทางการพัฒนาที่ถาวร โดยทรงบูรณาการวิทยาการ หรือเทคโนโลยีทุกแขนง เข้ามาช่วยพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการบริหาร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาสามารถ และทรงตระหนักเป็นอย่างยิ่งในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา ได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยมีภารกิจสำคัญในการให้การศึกษาในระดับสูง ทั้งด้านพัฒนาและฝึกอบรมทุกแขนง รวมถึงเทคโนโลยีการบริหาร อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคมจวบจนปัจจุบันนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อย่างต่อเนื่อง พระบรมราโชวาทที่พระราชทานนี้ กอปรไปด้วยเนื้อหาวิทยาการเทคโนโลยี ในการจัดการการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งหวังจะให้เกิดความรักความสามัคคีของคนในชาติ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์เป็นยุทธศาสตร์หลัก ตลอดจนยุทธศาสตร์ระดับรอง โดยเฉพาะด้านความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะบังเกิดตามมาอีกมากมาย มีพระราชดำรัสย้ำเสมอว่า หากชนชาติเดียวกัน ขาดความเป็นเอกภาพ สมานฉันท์ โอกาสในการพัฒนาประเทศต่อไปคงจะกระทำได้นยาก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิทยาการ และเทคโนโลยีแบบทางสายกลาง ให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเหมาะพอดี มีความรอบคอบในการดำรงชีพ ไม่ตามกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อชาวไทยจะสามารถพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน จนได้รับการยอมรับในระดับสหประชาชาติและนานาชาติให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนงานและโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้ไม่รู้จบ

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจดังกล่าว นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณต่อประเทศชาติและปวงชนชาวไทย ตลอดทั้งเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อประชาคมโลก อย่างหาที่สุดมิได้ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นสภาพสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2552 จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (เทคโนโลยีการบริหาร) แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติคุณให้ปรากฏและเพื่อเป็นสิริมงคลแก่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์สืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าขอน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้
ขอเรียนรู้และดำเนิน “ตามรอยพ่อหลวง” ด้วยการทำหน้าที่ของสถาบันทางวิชาการให้ดีที่สุด

ข้าพระพุทธเจ้า รศ. ดร. สมบัติ กุสุมาวดี คณบดี ในนามผู้แทนของคณะผู้บริหาร คณาจารย์
และบุคลากรของคณะพัฒนารัพยากรรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์